Олег Проців

Куди нас заведуть мисливські угіддя державного мисливського резерву?

Зміни до Закону України «Про мисливське господарство та полювання» у 2010 році встановлюють окремий статус мисливських угідь – «Мисливські угіддя державного мисливського резерву». Отож, поряд із статусами природно-заповідного фонду та мисливських угідь, якими основним чином визначаються господарські та екологічні особливості розведення дичини, з'явився третій статус територій, на яких перебувають мисливські тварини.

Природа виникнення даного роду мисливських угідь визначена самим законом, а саме: угіддя, які не закріплені за певними користувачами або звільнилися за рахунок позбавлення права користування. Тож звідки виникають дані мисливські угіддя, на яких ніхто не хоче вести мисливське господарство до того ж всього без оплати за їх користування. Як показує практика, до цих угідь відходять ті земельні ділянки, які мають дуже багато власників, яких треба просити про дозвіл на право ведення на них мисливства. Звісно що в умовах, коли мисливські угіддя надаються в користування безоплатно, власники, які самі сплачують податок за землю, не вмотивовані безоплатно надавати право полювання на своїй земельній ділянці. Особливу неприязнь відчувають до мисливців ті власники, на землях яких кабани нарили картоплю, і ніхто не буде відшкодовувати завдані збитки, бо, навіть, не визначено механізму їх відшкодування. Тут не допомагають, навіть, такі доводи претендентів, що вони будуть знищувати шкідливих та хижих тварин, поліпшувати екологію шляхом підвищення чисельності дичини тощо. Звісно, основним мотивом дій людини є її власні інтереси, а виходячи з них мало хто захоче безоплатно надавати сервітут під ведення мисливства.

Все ж народними депутатами попереднього скликання А. Пшонкою, М. Мироненком та С. Гусаровим внесено законопроектом «Про внесення змін до статті 22 Закону України «Про мисливське господарство та

полювання» щодо забезпечення прав громадян на користування об’єктами тваринного світу». Запропоновано врегулювати надання в користування мисливських угідь, вилучити право погодження власників земельних ділянок, щоб на їхній земельній ділянці проводилось полювання. Але цьому законопроекту не було суджено стати Законом – чи то через закінчення терміну каденції вищезгаданих народних депутатів, чи то через невідповідність даних вимог Конституції України. Зокрема, Головне управління Верховної Ради, яке провело юридичний аналіз законопроекту, вказало, що даний законопроект потрібно відхилити, так як він не узгоджується з відповідними положеннями Конституції України (стаття 41) та Цивільного кодексу України (стаття 321), при чому наголошувалось, що право приватної власності є непорушним.[1] Отож, як не крути і як не верти, а претендентам, які мають намір вести мисливське господарство, потрібно отримати погодження у власників або користувачів земельних ділянок. Є надія, що з 1 січня 2015 року запрацює законодавча вимога, яка передбачає оплату за користування мисливськими угіддями, і це буде спонукати власників земельних ділянок бути більш вмотивованим та поступливим у питанні погодження.

Крім вищеперерахованих причин, які спонукають до утворення мисливських угідь державного мисливського резерву, не менш важливим є державне регулювання їх функціонування. Законодавчо лише одним реченням визначається, що є мисливські угіддя державного резерву, а далі… Як відомо, державне управління включає в себе не лише законодавчий аспект регулювання, але й також, серед іншого, фінансове, матеріальне, інституційне, екологічне та інше забезпечення суспільних процесів. Якщо ведення мисливського господарства врегульовується кількома законами та більше десятка підзаконних актів, то мисливські угіддя державного мисливського резерву, на жаль, не мають нічого. Зокрема, не визначено, який

---

[1] http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=43667

орган виконавчої влади призначає даний статус, за які бюджетні кошти проводяться заходи по охороні мисливських угідь, їх охорона, проведення мисливського впорядкування, таксації мисливських тварин, повноваження осіб здійснювати їх охорону і заходи, які логічно були б необхідні для підтримання стану популяції мисливських тварин. Якщо при організації мисливського господарства визначаються мінімальні вимоги, щодо чисельності єгерів, вкладання коштів, проведення таксації дичини, то для мисливських угідь запасу цього не визначено.

Повноваження здійснювати охорону та регулювання чисельності тварин покладається, як вказано у законодавстві, безпосередньо (тобто, імперативна вимога і її не можна делегувати) на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мисливського господарства, тобто, іншими словами на Державне агентство лісових ресурсів України. Найбільш оптимальним вирішенням цього питання, на мою думку є організація при Держлісагенстві державного підприємства, яке б забезпечувало охорону та регулювання чисельності тварин по всій території України.

Великим недоліком вітчизняного законодавства є відсутність вимоги мінімально допустимої площі мисливського господарства, яка повинна складати не менш як 3 тис. га, але й також мати суцільну площу, як це й передбачено у всіх Європейських країнах. Адже для розведення мисливських тварин необхідна суцільна площа, щоб тварина не занадто часто переходила межі мисливського господарства, де може бути добута, і тим самим інше господарство скористається результатами чужої праці. Як свідчить практика, через відсутність погоджень із власниками земельних ділянок певна територія не зараховуються до мисливських угідь, а переходять у статус мисливського резерву. Виникає логічне питання, як вести на практиці мисливське господарство при мозаїчному наданні в користування мисливських угідь, як мисливцю визначити, що він знаходиться на мисливських угіддях чи угіддях мисливського резерву, і яким чином можна з

рушницею перейти по угіддях мисливського резерву до мисливських угідь, щоб не бути звинуваченим у браконьєрстві. Виходячи із сучасних вимог, щоб тебе не звинуватили у браконьєрстві, необхідно хіба що придбати вертоліт для пересування під час полювання. А скільки необхідно виставити аншлагів, щоб мисливці мали змогу орієнтуватись, де які угіддя.

Вже слід спрогнозувати, що керуючись сучасним мисливським законодавством в частині надання в користування мисливських угідь, їх площа зменшиться щонайменш як на четвертину. На таку ж частину відповідно і зменшаться надходження від галузі мисливства.

Тож для підвищення ефективності ведення мисливського господарства необхідно встановлювати такі чинники, які будуть вмотивовувати власників/користувачів земельних ділянок погоджувати надання у користування земельні ділянки під ведення мисливського господарства, а мисливським господарствам прибутково його вести. Потенціал для цього є, так як, порівнюючи із сусідніми країнами, в Україні на одиницю площі добувається по деяких показниках у сто разів менше дичини.

Шлях, що веде до переведення звичайних мисливських угідь до мисливських угідь резерву – це тупіковий шлях, який буде лише погіршувати економічну, соціальну та екологічну складову мисливства.

Проців О.Р. Куди нас заведуть мисливські угіддя державного мисливського резерву? /Олег Проців// Полювання та риболовля. – 2013. – №3(137) березень. – С. 2